

KARTA KURSU

rok akademicki 2020/2021

Kierunek: Psychologia

Specjalność: -

Forma prowadzenia zajęć: niestacjonarne

Stopień: jednolite magisterskie

Rok: V

Semestr: letni

Nazwa	Etyka rodzinna
Nazwa w j. ang.	Family Ethics

Koordynator	Dr Anna Szklarska	Zespół dydaktyczny
		Dr Anna Szklarska Instytut Filozofii i Socjologii
Punktacja ECTS*	5 pkt	

Opis kursu (cele kształcenia)

Celem kursu jest zaznajomienie studentów z najważniejszymi problemami etyki rodzinnej, z jakimi mogą mierzyć się w swojej pracy, zarówno w ich teoretycznym, jak i w praktycznym kontekście. Etyka rodzinna analizuje uniwersalne dylematy moralne związane z funkcjonowaniem rodziny na gruncie najważniejszych stanowisk etycznych: deontologizmu, utilitaryzmu, emotywizmu, moralnego absolutyzmu i innych. Studenci zostaną zaznajomieni z wybranymi problemami etyki rodziny i nabędą umiejętności ich analizy.

Warunki wstępne

Wiedza	
Umiejętności	
Kursy	

Efekty uczenia się

	Efekt uczenia się dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
Wiedza	W_01 Student ma wiedzę odnośnie różnych stanowisk etycznych, zna terminologię etyczną..	K_W01
	W_02 Posiada uporządkowaną wiedzę dotyczącą głównych nurtów etyki. Potrafi je powiązać z wartościami i normami etyki rodzinnej.	K_W02, K_W17
	W_02 Student ma wiedzę odnośnie różnych sposobów argumentacji w zakresie dylematów etycznych związanych z funkcjonowaniem rodziny.	K_W01
	W_03 Student poznaje i analizuje wybrane modele wychowania w ich aspekcie etycznym.	K_W01, K_W02

	Efekt uczenia się dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
Umiejętności	U_01 Potrafi dokonać krytycznej analizy etycznych argumentów pojawiających się we współczesnych sporach dotyczących rodziny.	K_U02, K_U03
	U_02 Umie rozpoznać i nazwać etyczne dylematy dotyczące różnych problemów etyki rodzinnej.	K_U02, K_U03
	U_03 Potrafi uzasadnić swoje stanowisko w dyskusji odwołując się do racji stricte etycznych, z wykorzystaniem terminologii etycznej.	K_U02, K_U03
	U_04 Potrafi dokonać analizy porównawczej dyskursu etycznego i psychologicznego.	K_U02, K_U03
	U_05 Potrafi samodzielnie wyszukiwać, analizować, selekcjonować informacje dotyczące życia rodzinnego i związanych z nim reguł i wartości. Potrafi korzystać z literatury naukowej w omawianej dziedzinie oraz czytać teksty ze zrozumieniem.	K_U04
	U_06 Potrafi łączyć zdobytą wiedzę z zakresu etyki z dziedzinami pokrewnymi.	K_U05

Kompetencje społeczne	Efekt uczenia się dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
-----------------------	-----------------------------	-------------------------------------

	K_01 Prowadząc działalność naukową uwzględnia jej etyczne i moralne aspekty. Stosuje się do zasad współpracy w społeczności akademickiej.	K_K01
	K_02 Jest otwarty na współpracę z innymi psychologami, pedagogami oraz ze specjalistami innych dziedzin, w tym filozofami.	K_K02
	K_03 Nabywa kompetencje w zakresie sztuki prowadzenia sporów z zastosowaniem zasad kultury społecznej debaty.	K_K01, K_K02
	K_04 Jest kompetentny w zakresie stosowania zasad i wartości etyki życia rodzinnego. Cechuje go wrażliwość moralna wykształcona w trakcie kursu.	K_K01
	K_05 Rozumie potrzebę ciągłego rozwoju moralnego.	K_K03
	K_06 Docenia znaczenie życia rodzinnego dla jednostkowego i społecznego rozwoju.	K_K04
	K_07 Jest wrażliwy na problemy życia rodzinnego, unika myślenia stereotypowego. Jest gotowy do komunikowania się, otwartej dyskusji i współpracy.	K_K12, K_K11, K_K13_

Organizacja										
Forma zajęć	Wykład (W)	Ćwiczenia w grupach								
		A		K		L		S		P
Liczba godzin	20			10						
30										

Opis metod prowadzenia zajęć

Kurs odbywa się zdalnie w trybie synchronicznym za pomocą platformy MS Teams. Wykład konwersatoryjny, zakładający możliwość zadawania pytań przez słuchaczy. Na ćwiczeniach odbywa się dyskusja wokół wybranego tekstu dotyczącego problematyki etyki rodziny. Główne tezy wyłożone w tekście są przedstawiane w formie wyczerpującego referatu lub prezentacji przygotowanej przez studentów. Następnie są one analizowane i komentowane przez wszystkich uczestników zajęć.

Formy sprawdzania efektów uczenia się

	E – learning	Gry dydaktyczne	Ćwiczenia w szkole	Zajęcia terenowe	Praca laboratoryjna	Projekt indywidualny	Projekt grupowy	Udział w dyskusji	Referat	Praca pisemna (esej)	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Inne
W01	X						X	X	X				
W02	X						X	X	X				
W03	X						X	X	X				
U01	X						X	X	X				
U02	X						X	X	X				
U03	X						X	X	X				
U04	X						X	X	X				
U05	X						X	X	X				
U06	X						X	X	X				
K01	X						X	X	X				
K02	X						X	X	X				
K03	X						X	X	X				
K04	X						X	X	X				
K05	X						X	X	X				
K06	X						X	X	X				
K07	X						X	X	X				

Kryteria oceny	Zaliczenie konwersatorium odbywa się w oparciu o przygotowanie referatu i/lub prezentacji dotyczącej jednego z tematów omawianych na zajęciach, jak również w oparciu o aktywny udział w dyskusjach na ćwiczeniach. Zaliczenie wykładu w oparciu o obecności, a w wypadku wątpliwości zweryfikowanie wiedzy studenta z treści wykładów. Z uwagi na fakt, że materiał z wykładów i ćwiczeń są ze sobą powiązane, sprawdzenie wiedzy studenta z wykładów może się odbywać podczas ćwiczeń.
----------------	--

Uwagi	Przedmiot obowiązkowy na studiach niestacjonarnych jednolitych magisterskich Psychologia
-------	--

Treści merytoryczne (wykaz tematów)

Wykład (20h):

1. Etyka jako nauka. Problematyka etyki rodzinnej i sposoby jej uprawiania. Natura dylematów moralnych.
2. Etyczne aspekty wychowania w ujęciu Arystotelesa i wybranych filozofów nowożytnych.
3. Spór o zapłodnienie pozaustrojowe i wykorzystywanie zarodków nadliczbowych. Macierzyństwo surogacyjne. Przyszłe dziecko jako dawca narządu dla potrzebującego rodzeństwa lub rodzica.
4. Zaprojektowane dzieci, projektujący rodzice. Autonomia rodziców a obowiązek niewyrządzenia genetycznej szkody swoim dzieciom.

5. Moralne i prawne aspekty sporu o przerywanie ciąży.
6. Etyka kresu życia. Eutanazja i wspomagane samobójstwo (także nieletnich). Dylematy związane z *wrongful life* w kontekście wcześniactwa.
7. Wybrane koncepcje miłości (Platon, Fromm, Wojtyła, Lacan).
8. Etyka sfery seksualnej.
9. Sprawiedliwość w rodzinie czyli o podziale majątku i równości w małżeństwie.
10. Przemoc w rodzinie.

Ćwiczenia (10 h):

1. Więzy rodzinne a treść moralności.
2. Etyczne i psychologiczne konteksty udziału dzieci w polowaniach.
3. Miłość między rodzicami a dzieckiem, rodzaje miłości i jej zaburzenia w ujęciu Ericha Fromma.
4. Etyka w czasach inżynierii genetycznej. Granice autonomii rodziców w decydowaniu o psychofizycznych zasobach swoich dzieci.
5. Moralna problematyka początków ludzkiego życia: spór o aborcję.
6. Opieka nad osobami chorymi, starymi i umierającymi.

Wykaz literatury podstawowej

1. Rachels, J. (2009). Więzy rodzinne a treść moralności. W: J. Hartman, J. Woleński (red.), Wiedza o etyce, (ss.261-266). Warszawa: Wydawnictwo Szkolne PWN.
2. Kulisiewicz, B. (2020). Prawne, psychologiczne i etyczne konteksty udziału dzieci w polowaniach. W: D. Probučka (red.), Etyczne potępienie myślistwa, (ss. 163-177), Kraków: Universitas.
3. Fromm, E. (2019). Miłość między rodzicami a dzieckiem, Przedmioty miłości oraz Miłość i jej rozbicie we współczesnym społeczeństwie zachodnim. W: tenże, O sztuce miłości (ss. 48-70 oraz ss. 87-107). Poznań: Rebis.
4. Sandel, M. (2014). Rozdz. 1 Etyka udoskonalania, Rozdz. 3 Zaprojektowane dzieci, projektujący rodzice oraz Rozdz. 4 Eugenika stara i nowa. W: tenże, Przeciwno udoskonalaniu człowieka. Etyka w czasach inżynierii genetycznej (ss. 13-31, 47-77), Warszawa: Kurhaus.
5. Vardy, P., Grosch, P. (2010). Aborcja i problem osoby. W: idem, Etyka (ss. 142-153), Poznań: Wydawnictwo Zysk i S-ka.
6. Warren, M.A. (2000). Przerywanie ciąży. W: P. Singer (red.), Przewodnik po etyce (ss. 347-359), Warszawa: Książka i Wiedza.
7. Toeplitz-Winiewska, M. (2019). Opieka nad osobami chorymi, starymi i umierającymi. W: J. Brzeziński, B. Chyrowicz i in. (red.), Etyka zawodu psychologa (ss. 417-426), Warszawa: PWN.

Wykaz literatury uzupełniającej

1. Arystoteles (2012). Etyka Nikomachejska. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
2. Galewicz, G. (2010). Początki ludzkiego życia. Kraków: Universitas.
3. Galewicz, W. (2013). Status ludzkiego zarodka a etyka badań biomedycznych. Kraków: Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego.
4. Galewicz, W. (2009). Wokół śmierci i umierania. Kraków: Universitas.
5. Habermas, J. (2003). Przyszłość natury ludzkiej: czy zmierzamy do eugeniki liberalnej? Warszawa: Wydawnictwo Naukowe Scholar.
6. Hołówka, J. (2001). Etyka w działaniu. Warszawa: Prószyński i S-ka.
7. Hołub, G. Duchliński P. (red.) (2018). Ulepszanie człowieka. Perspektywa filozoficzna. Kraków: Wydawnictwo Naukowe Akademii Ignatianum.
8. Kant, I. (2001). Uzasadnienie metafizyki moralności. Kety: Antyk.
9. Mill, J.S. (2005). Utylityzm. O wolności. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
10. Mukherjee, S. (2017). Gen. Ukryta historia. Wołowiec.
11. Nietzsche, F. (1991). Wiedza radosna. Warszawa: "bis".
12. Nietzsche, F. (2014). Tako rzecze Zaratustra. Kraków: Wydawnictwo vis-à-vis/Etiuda.
13. Nozick, R. (2010). Anarchia, państwo, utopia. Warszawa: Wydaw. "Aletheia".
14. Rawls, J. (2009). Teoria sprawiedliwości. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
15. Reemtsma, J.P. (2011). Zaufanie i przemoc. Poznań: Wydawnictwo Poznańskie.
16. Rousseau, J.J. (1955). Emil czyli o wychowaniu. Wrocław: Zakład im. Ossolińskich.
17. Sandel, M.J. (2014). Przeciwno udoskonalaniu człowieka. Etyka w czasach inżynierii genetycznej. Warszawa: Kurhaus.
18. Savulescu, J. (2005). „New Breeds of Humans: The Moral Obligation to Enhance” W: Ethics, Law and Moral Philosophy of Reproductive Biomedicine, nr 1/2005.
19. Singer, P. (red) (2000). Przewodnik po etyce. Warszawa: Książka i wiedza.
20. Sinsheimer, R. (1994). The Prospect of Designed Genetic Change. W: Chadwick R.F. (red.), Ethics, Reproduction and Genetic Control, London: Routledge.
21. Szklarska, A. (2015). Sprawiedliwość w czasach kryzysu. Kraków: Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego.
22. Szklarska, A. (2016). Życie i upływ czasu w ujęciu Jeana Amery. „Hybryda” nr 28, 23-25.
23. Vardy, P., Grosch, P. (2010). Etyka. Poznań: Wydawnictwo Zysk i S-ka.
24. Zaremba Bielawski, M. (2011). Higieniści. Z dziejów eugeniki. Wołowiec.

Bilans godzinowy zgodny z CNPS (Całkowity Nakład Pracy Studenta)

Ilość godzin w kontakcie z prowadzącymi	Wykład	20
	Konwersatorium (ćwiczenia)	10
	Pozostałe godziny kontaktu studenta z prowadzącym	2

Ilość godzin pracy studenta bez kontaktu z prowadzącymi	Lektura w ramach przygotowania do zajęć	38
	Przygotowanie pracy pisemnej lub referatu po zapoznaniu się z niezbędną literaturą przedmiotu	20
	Przygotowanie projektu lub prezentacji na podany temat (praca w grupie)	20
	Powtórzenie wiadomości (treści wykładów)	15
Ogółem bilans czasu pracy		125
Ilość punktów ECTS w zależności od przyjętego przelicznika		5